

Almázia

Banská Štiavnica Mesto kultúry 2019

Kultúrna príloha

28. február 2019
číslo 4.

samostatne
nepredajné

Filmový kurz: čoskoro začíname!

V rámci projektu Mesto kultúry 2019 bude od marca do júna 2019 v priestoroch kultúrneho centra prebiehať filmový kurz. Jeho účastníkom bude vybraná skupina ľudí z Banskej Štiavnice a jej okolia, ktorí sa budú spoločne, pod vedením režiséra Mareka Šulíka, priúčať filmovému kumštu. Výsledkom kurzu bude 5 až 6 krátkych dokumentárnych filmov o lokálnych štiavnických témach. Širokej verejnosti budú predstavené na filmovej premiére v kine Akademik. Filmy budú ďalej sprístupnené on-line a používané na prezentačné účely mesta.

“Dúfam, že sa nám podarí pre divákov objaviť inú Štiavnicu, jej

foto: z prvého stretnutia budúcich filmárov, zdroj: Š. Patkoš

foto: Marek Šulík,
zdroj: z archívu M. Šulíka

človečiu podobu, teda, že nazrieme za parádne historické fasády a objavíme tých, ktorí sú každodennou súčasťou tohto miesta. V tom optimistickom výhlade by som chcel, aby po pozretí filmov, ktoré vytvoríme, vznikol živý portrét mesta.” Takto pomenoval svoje očakávania z pripravovaného filmového kurzu Marek Šulík.

Marek Šulík, slovenský režisér, dokumentarista, strihač, scenárista a pedagóg FTF VŠMU, bude viesť filmový kurz ako jeho hlavný lektor. Je autorom filmov Ťažká duša, Zvonky šťastia, Cigarety a pesničky, Cesta Magdalény Robinsonovej. Vo svojej tvorbe sa venuje hlavne sociálnemu dokumentárnemu filmu a príbehom ľudí z vylúčených spoločenských skupín.

Okrem Mareka Šulíka budú

ako konzultanti účastníkom kurzu k dispozícii filmári dlhodobo žijúci a tvoriaci v Banskej Štiavnici – filmový strihač František Krähenbiel a Ivana Laučíková, režisérka animovaných filmov.

Pridanú hodnotu budú pre kurz predstavovať masterclass s významnými slovenskými režisérmi. Dnes môžeme prezradiť, že medzi nimi budú Robert Kirchhoff, Jaro Vojtek a Mária Rumanová, režiséri dokumentárnych filmov, a Martin Kollár, fotograf, kameraman a režisér. “Teším sa na workshopy s veľkými filmárskymi menami alebo na spoluprácu s ľuďmi zo Štiavnice. Je super, že sa môžeme navzájom spoznať a popritom vyprodukovať niečo, čo tu ešte nebolo – vlastný film o Štiavnici. Som nadšený z predstavy, že sa stretne skupina cudzích ľudí,

ktorá sa naprieč kurzom premení na kreatívny tím sršiaci nadšením z filmu. Teším sa hlavne na spoluprácu a skvelé momenty s týmto tímom,” neskrýva radosť Šimon, jeden z uchádzačov kurzu.

Počas masterclass budú filmári premietvať svoje diela alebo ukážky z nich. Formou prednášky predstavia svoje režijné metódy, od hľadania tém, cez ich spracovávanie do scenárov, špecifiká pri nakrúcaní a typické znaky vlastnej filmovej výpovede. Zároveň s účastníkmi kurzu osobne skonzultujú pripravované diela. Tieto stretnutia sa budú konať v kine Akademik a budú prístupné aj širokej štiavnickej verejnosti.

Filmový kurz je realizovaný s podporou Audiovizuálneho fondu
Zuzana Paškayová

Ivan Šiller: Hudbe môže porozumieť každý

Mesto kultúry 2019 prináša aj sériu Komorné koncerty v Banskej Štiavnici.

Ensemble Ricercata predstaví hudbu klasikov i menej známych autorov. Ponúkame vám rozhovor s umeleckým vedúcim tohto súboru, Ivanom Šillerom a 16. marca vás pozývame do kultúrneho centra na najbližší z koncertov s názvom INTERMEZZO.

Ako vznikol cyklus Komorných koncertov Ensemble Ricercata v Banskej Štiavnici?

Nápad v sebe nosím už niekoľko rokov a súvisí s tým, že by som rád prispel k oživeniu tradície komorných koncertov v mestách

po celom Slovensku. Záverečný impulz mi dal Martin Jánošík zo Základnej umeleckej školy v Banskej Štiavnici – získal som pocit, že v miestnej komunite môžeme mať partnerov a poslucháčov.

Priblížil by si v krátkosti hudbu, ktorú Ensemble Ricercata prináša do Banskej Štiavnice?

Dramaturgiu sme sa snažili vymyslieť veľmi pestrú a pre poslucháčov atraktívnu. Predstavíme Štiavničanom mená, ktoré určite už poznajú (Ravel, Schumann, Schubert, Brahms) ale i tvorbu súčasných autorov (Kurtág, Boroš), ktorá bude pre nich nová a verím, že zaujímavá.

Kto sú Ensemble Ricercata?

Základnú zostavu tvoria okrem mňa traja vynikajúci hu-

dobníci: klarinetista Ronald Šebesta, ktorý je dlhoročným členom orchestra Slovenského rozhlasu, zakladajúci člen LOTZ tria, ktoré sa zaoberá interpretáciou hudby W. A. Mozarta na basetových rohoch, sopranistka Helga Varga Bach, ktorá je známa ako erudovaná interpretka starej hudby, no v posledných rokoch sa spolu intenzívne venujeme piesňovej tvorbe 19. a 20. storočia, a huslista a violista Milan Paľa, ktorý pôsobí aj na Akadémii múzických umení v Banskej Bystrici. Milan patrí medzi najtalentovanejších a najaktívnejších hudobníkov na Slovensku. Prvý koncert som odohral s mojím blízkym priateľom Tomášom Borošom, ktorý je zároveň skladateľom a dlhoročným hudobným redaktorom Rádia Devín. Návštevníci koncertu možno poznajú jeho hlas z vysielania. Vzťahy pri hraní sú pre mňa veľmi dôle-

žité, všetci sme priatelia aj mimo pódia.

Keby si Štiavničania mali z koncertu odnieť jednu vec, čo by si bol rád, aby to bolo?

Hudbe, aj takzvanej vážnej, môže porozumieť každý. Potrebuje na to len dve veci: otvorenú myseľ a čas. Niekedy stačí prísť na koncert bez predsudkov, v klude si sadnúť a počúvať. Nájst si čas je v dnešnej dobe zložitejšie, ale keď si ho človek nájde a hudbe dôveruje, dokáže ho neskutočne obohatiť. Verím, že keď Štiavničania prídu na jeden koncert, budú chcieť prísť aj na ďalšie koncerty klasickej hudby. Bol by som rád, keby v nich vznikla túžba po poznávaní nového a nepoznaného.

Rozhovor pripravili
K. Uhrová a Z. Jasenková

Neprebudený si podmanil štiavnické publikum

Kusisko umenia aj človečiny priviezlo do Štiavnice Divadlo Commedia Poprad, ktoré 16. februára v kine Akademik predviedlo svoje spracovanie klasiky Neprebudený.

Diváci si vytlieskali ďalšie hostovania súboru a ich dojmy vystihuje dlhoročná členka Paradáží Pikčr Helena Chovanová.

„Predstavenie bolo veľmi zaujímavé, vtipné a zároveň emotívne. Klasickému námetu dodal režisér domyselné a praktické moderné prvky formou kulís, kostýmov, rekvizít. Nápad s heliovými balónmi ako húskami bol famózný, podobne ako klakátka a ich spájanie a rozdeľovanie v kontexte rozhovo-

ru. Rozkladacie paravany a mnoho iných detailov len dokreslovali celistvosť diela. Špagátom zohyzená tvár Ondráša nápadito podčiarkla celý jeho charakter. Vtesnať celú dedinu do troch postáv sa mi zdalo neuskutočniteľné. Ale naopak, dalo sa. Herecké výkony protagonistov boli veľmi profesionálne. Celé predstavenie som bola v príjemnom napätí, čo nové ešte prinesie. Veľmi rada by som si pozrela aj iné inscenácie tohto súboru, imponujú mi zmyslom pre humor i mierou jeho použitia v dramatickom diele. Ďakujem, že na Slovensku máme takýchto tvorivých a vnímavých ľudí, ktorí svoju radosť z tvorby delia aj medzi ostatných.“

za sprostredkovanie zážitku
ďakujeme Hilbert

foto: Zo scény, herecké obsadenie, zdroj: L. Lužina

Kollár v netradičnom formáte

foto: V zápale kresby, posledné úpravy, zdroj: L. Lužina

Priestory Galérie J. Kollára sa dňa 7.2 otvorili deťom a ich pedagógom v maliarskej performance Kollár XXL, ktorú zorganizovala galéria v spolupráci so Základnou školou J. Kollára v B. Štiavnicí. O čo sa jedná, ako to prebiehalo, a aké boli dojmy z tohto podujatia sa dozvieme z nasledovných rozhovorov.

Pani Chovanová, môžete nám priblížiť toto podujatie?

V rámci Mesta kultúry 2019 sa na drienovskej škole formuje „Deťaško galérie“, ktoré vzniká ako partnerský projekt Slovenského banského múzea, Galérie J. Kollára so Základnou školou J. Kollára. Dnešné podujatie „Kollár XXL“ je prvé zo série edukačno – tvorivých podujatí, ktoré sa budú počas projektu realizovať. Prostredníctvom týchto podujatí chceme deťom, rodičom, pedagógom a verejnosti priblížiť osobnosť J. Kollára, tohto skvelého štiavnického maliara, po ktorom sú pomenované aj obidve inštitúcie. Dnes sme sa na tejto maliarskej performance stretli so šiestimi tímami zo šiestich základných škôl. Decká dostali k dispozícii šesť námetov, šesť pomerne menej známych obrazov J. Kollára, a robili s nimi vlastné veľkoformátové verzie, užívali si farbu, slobodu prejavu a verzie si dotvorili svojim spôsobom. Diela, len čo vyschnú, pripravíme na inštaláciu v galérii, ktorá sa začína formovať v priestoroch ZŠ J. Kollára. Všetkých, malých aj veľkých, vás týmto

na ňu pozývame.

(I. Chovanová, organizátorka, SBM)

Pani Bačíková, ako vnímate celý projekt a podujatia, ktoré sa budú realizovať z pohľadu spoluorganizátora?

S maliarskymi súťažami s tematikou Kollárových malieb na našej škole sme začali pri príležitosti 100. výročia narodenia národného umelca Jozefa Kollára. S iniciatívou na vznik takejto súťaže prišla pani riaditeľka PaedDr. Nadežda Sámel Dobrovičová v spolupráci s pani učiteľkami Mgr. Katarínou Hilbertovou a Mgr. Soňou

Bolhovou v marci 1999, kedy bol našej škole prepožičaný čestný názov "Základná škola Jozefa Kollára". Súťaže "Kollárova Štiavnica očami detí" sa konajú každoročne. Od roku 2006 sme začali úzko spolupracovať s Galériou J. Kollára a preniesli sme výtvarnú tvorbu priamo do srdca galérie medzi diela J. Kollára. Pri príležitosti 120. výročia narodenia J. Kollára sme sa stali súčasťou podujatia Kollár XXL, čo je pre nás radostným pokračovaním a veľkým stimulom do ďalších aktivít.

(V. Bačíková, zástupca riaditeľa ZŠ J. Kollára)

Ako zapôsobil maliarska performance Kollár XXL na pedagóga, sme sa opýtali pani Lucii Kazárovej zo ZŠ Bakomi.

Páčila sa mi myšlienka veľkoformátového maľovania, ktoré vyžadovalo spoluprácu detí na jednom „diel“e. Prostredníctvom maliarskej interpretácie vybraného obrazu J. Kollára sa deti vedú sústrediť na dielo umelca a vnímať ho cez vlastnú realizáciu. Takto vstupuje umenie hlbšie do mysle dieťaťa, ktoré si spája svoj reálny praktický zážitok s galerijným dielom. Ako ďalší pozitívny aspekt vnímam priame maľovanie

v priestoroch galérie. V deťoch sa formuje otvorený kontakt s priestormi galérie, búrajú sa tak mantinely, resp. predsudky voči výstavným priestorom, ktoré verejnosť môže považovať za vyhradené len pre ľudí zaoberajúcich sa umením. Z pohľadu pedagóga som otvorená týmto aktivitám a oceňujem nápad a realizáciu tejto myšlienky.

A čo na to povedali hlavní aktéri performance?

Noemi /13, ZŠ F.Coburga, Sv. Anton/: Páčilo sa mi to veľmi. Bolo to také nečakané, lebo sme nevedeli, že budeme kresliť na takéto veľikánske plátna. Kreslili sme všetky štyri kostol a každá kreslila svoju časť. Potom sa to spojilo.

Samuel /11, ZŠ J.Kollára, B.Š./: Super, bolo to zaujímavé tým, že sme robili v skupinách a na taký veľký formát. To v škole takto nerobíme. Kreslili sme akrylovou farbou.

Anička /15, ZŠ F. Assiského, B.Š./: Keď maľujú viacerí je to iné v tom, že každý je dobrý v kreslení niečoho iného. A tak niektoré veci, ktoré boli ťažké mne, tak som vedela, že to bude ľahšie druhému.

Ďakujeme za vaše dojmy a vyjadrenia. H. Hilbert

foto: Originálna kópia obrazu J. Kollára pred spojením, zdroj: L. Lužina

Spomienky V. Protopopova (2. časť)

Vladimír Protopopov s manželkou Táňou sú postavy, ktoré mnohí Štiavničania poznajú z intenzívneho pôsobenia v miestnej kultúre, najmä v 90. rokoch minulého storočia. V predchádzajúcom čísle Almázie sme si zaspomínali predovšetkým na ich divadelnú činnosť, dnes obrátime pozornosť aj na ich ďalšie aktivity.

„V roku 1997 tvorivá skupina Štiavnica kultúrne našťudovala a úspešne uviedla divadelnú hru s biblickou predvianočnou tematikou Ježiš a dejiny. Scenár, réžiu, výber a nahrávky hudby a slova som zabezpečoval ja, scénické doplnky a kostýmy zabezpečila manželka, texty načítal Peter Danáš. V roku 2008 bola táto divadelná hra uvedená aj v známej aule Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre v rámci kultúr-

ných predvianočných predstavení mesta. V tých rokoch som pôsobil na Slovenskej poľnohospodárskej univerzite v Nitre vo funkcii vedúceho pre kultúrny rozvoj a záujmovú umeleckú činnosť a usporiadal som taktiež niekoľko fotografických výstav z vlastnej tvorby,“ spomína Vlado.

Apropo, fotografia. Aký by to bol syn slávneho otca, keby to neskúsil aj s fotoaparátom? V rokoch 1994 – 1999 prezentoval svoju tvorbu na troch výstavách: Banská Štiavnica v premenách ročných období, Štiavnica svetu otvorená? a Objektívom lyricky aj kriticky. Asi najvýznamnejšie bolo vystavovanie mimo Banskej Štiavnice. V roku 2001 vo výstavných priestoroch Nitrianskej galérie v Nitre vystavoval spolu so svojimi fotografiami aj fotografie svojho otca, akad. maliara Sergeja Protopopova, pod spoločným názvom Banská Štiavnica objektívom dvoch generácií. Táto výstava sa stala súčasťou ďalšej rozsiahlej výstavy, ktorá sa konala v Bratisla-

ve – Trnávke tiež v roku 2001 pod názvom Banská Štiavnica – zlatá minulosť – nádejná budúcnosť.

Počinom aktívnych manželov boli aj Štiavnické mažoretky. Tie viedla Vladova manželka Táňa, on pomáhal pri hudobnej dramaturgii. Súbor vystupoval pri rôznych príležitostiach v meste, ale reprezentoval ho aj mimo Slovenska.

„Veľmi ma mrzí, že nie zo všetkých našich aktivít sa zachovala dostatočne kvalitná foto a videodokumentácia,“ hovorí Vlado. „Tieto aktivity boli nielen rodinným striebrom našej rodiny, ale celého mesta, ktorého kultúrny život sa po roku 1989 formoval len ťažko. Boli by sme nesmierne radi, keby čitatelia prílohy Almázia zalovili vo svojich archívoch a zaslali nám prípadné fotografie či iné záznamy, ktoré z týchto podujatí majú.“

V. Protopopov

K tejto výzve sa pridáva aj kolektív tímu Mesta kultúry 2019, ktorý tieto dokumenty doby privíta na adrese hubert.hilbert@banskastiavnica.sk, prípadne osobne v pracovisku CO ART Mesta kultúry 2019, nachádzajúcom sa v Kultúrnom centre na Kammerhofskej 1.

foto: Betlehemska hra v Kostole sv. Kataríny, 1997, zdroj: L. Lužina

Kalendár podujatí

Masterclass Mareka Šulíka

Piatok 8.3 od 18:00 do 19:30
Kino Akademik, Nám. sv. Trojice 1. Premietanie ukážok z filmov, rozprávania o nápadoch v tvorbe

HOAX – dišputa

Piatok 15.3 o 10:00
Gymnázium A. Kmeťa, Kolpašská 1738. Edu – hra HOAX sa venuje téme mediálnej výchovy a extrémizmu. Divadelné vystúpenie prináša Divadlo Andreja Bagara, Nitra. Vstupné: 5€, študenti a dôchodcovia 3€

InMusicTALKS

Piatok 15.3 od 19:00 do 22:00
ART Cafe, Akademická 2. Diskusia a premietanie filmu o hudbe

INTERMEZZO /koncert/

Sobota 16.3 od 19:00 do 22:00
Kultúrne centrum – hlavná sála, Kammerhofska 177/1. Ensemble Ricercata predstavuje hudbu klasikov i menej známych autorov.

Nekola /koncert/

Piatok 12.4 od 20:30 do 21:50
Kultúrne centrum – hlavná sála, Kammerhofska 177/1

Autumnist /koncert/

Piatok 12.4 od 21:50 do 23:00
Kultúrne centrum – hlavná sála, Kammerhofska 177/1

XdzvonX /koncert/

Piatok 12.4 od 23:00 do 23:55
Kultúrne centrum – hlavná sála, Kammerhofska 177/1